

Vår saksbehandler: Bente Tronrud

Vår dato:
20.03.2024
Vår
referanse:
2024/6054

Oppdatert:

Deres
referanse:

Referat fra rådsmøte i Faglig råd bygg- og anleggsteknikk

Mandag 11. mars 2024
kl. 10:00-16:00 - Udir, Schweigaards gt. 15b

Innkalt

Thomas Norland
Per Skau
Margrethe Gjessing
Ingeborg Bøe
Terje Eikevold
Olav Strømmen (vara for Trude Sanna - YS)
Egil Thorsen
Ola Ivar Eikebø
Marit Rødsjø
Madelen Kloster
Turid Borud
Ingeborg Malterud
Harald Braathen (vara for Marie S. Granøien)
Arne Presterud
Øivind Ørnevik

Representerer

NHO Byggenæringen
Fellesforbundet
NHO Byggenæringen
Utdanningsforbundet
MEF
Fagforbundet
Utdanningsforbundet
KS
SL
Eleverorganisasjonen
KS
NHO Service og Handel
Fellesforbundet
Norsk Arbeidsmandsforbund
Byggmesterforbundet (observatør)

Fra Utdanningsdirektoratet

Bente Tronrud
Unni Teien - Sak 15 og 19A

Avdeling rettferdsvederlag og fagopplæring
Divisjon for læring og vurdering

Forfall:

Marie S. Granøien – Fellesforbundet
Trude Sanna – YS
Madelen Kloster – Eleverorganisasjonen
Terje Eikevold - MEF

Dagsorden:

11/2024	<p>Godkjenne innkalling og dagsorden</p> <p>Vedtak: <i>Rådet godkjente innkalling og dagorden.</i></p>
12/2024	<p>Godkjenne referat fra rådsmøte 31.01.2024</p> <p>Vedtak: <i>Rådet godkjente referatet.</i></p>
13/2024	<p>Høring - Endring av fraværsreglene i videregående skole</p> <p>Viser til rådsmøte 31. januar der det var enighet om at rådet diskuterer saken og vurderer å gi høringsinnspill. Høringen gjelder reglene om fravær i videregående skole i ny forskrift til opplæringsloven og ny forskrift til privatskoleloven.</p> <p>Denne høringen inneholder Udirs vurderinger og forslag til endringer i reglene om fraværs grensen og føring av fravær i videregående skole, men tillegg av enkelte spørsmål og problemstillinger som KD har bedt om at høres. KD har ikke tatt endelig stilling til forslaget.</p> <p><u>Spørsmål i høringen</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Hva er hensiktsmessig dokumentasjonskrav for fravær av helsegrunner, og vurdere behovet for om en større del av trafikkopplæringen bør unntas fraværs grensen. - To alternative forslag til endringer i fraværs grensen hvorav det ene er Utdanningsdirektoratets primære forslag. Til hvert av forslagene er det forslag til endringer i reglene om føring av fravær på vitnemål og kompetansebevis. Vurderinger som er felles for begge alternativer vil som utgangspunkt omtales utdypende under det ene alternativet. Under det andre alternativet, vil vi der det er relevant henvise til tidligere vurderinger. <p>Forslagene inneholder mange delkomponenter som sammen utgjør forslaget til ny regel om fraværs grensen, og delene bør sees i sammenheng. Høringsspørsmålene til de alternative forslagene, vil dere finne mot slutten av de respektive forslagene, i tillegg til overordnet spørsmål om hvilket alternativ dere foretrekker. Det er i tillegg lagt inn høringsspørsmål andre steder i høringsnotatet, som for eksempel vil gjelde begge forslagene. Vi ber dere lese hele høringsnotatet før dere svarer på høringsspørsmålene.</p> <p>Her er lenke til høringen: Høring - Endringer i fraværsreglene i videregående skole (udir.no) – høringsfrist er 8. april.</p> <p>Rådsleder orienterte om saken. Rådet merker seg at følgende er sentralt i bygg- og anleggsgagene:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Det behov for at elevene/lærlingene har førerkort når de kommer ut i bedrift, enten i YFF eller i læretiden (avhengig av alder). Elevene bør derfor få fritak til kjøreopplæring i skoletiden, som det også foreslås i høringen. - Bedriftene ønsker at fravær vises på kompetansebeviset, og at det også føres på vitnemålet. <p>Vedtak: <i>Rådet overlater til den enkelte organisasjon å svare på høringen.</i></p>

14/2024	<p>Utviklingsredegjørelsen (Ref. sak 40 og 56/2023 og sak 7/2024) Det var to innlegg knyttet til arbeidet med Utviklingsredegjørelsen, med påfølgende spørsmål og diskusjon.</p> <p>A) Miljø og bærekraft v/Rolf André Bohne v/NTNU Rolf André Bohne er professor ved Institutt for bygg- og miljøteknikk ved NTNU, og hans arbeidsområder er bl.a. bærekraftig byggeri og infrastruktur, miljøsystemanalyser, Bygnings Informasjon Modeller (BIM) og bygningsmaterialer.</p> <p>Se presentasjonen her.</p> <p>B) Hvordan bevaring av bygg bidrar i det grønne skiftet v/Olle Christer Stenby - Bygg og Bevar Bygg og Bevar skal bidra til at eldre bygninger blir brukt, satt i stand og utviklet for å kunne være en ressurs også i fremtiden. Ved å bruke eksisterende bygg, vil kulturhistoriske verdier ivaretas og klimautslipp reduseres. Bygg og Bevar er et samarbeidsprosjekt mellom Klima- og miljødepartementet og NHO Byggenæringen.</p> <p>Se presentasjonen her.</p> <p>Vedtak: <i>Rådet tar med seg sentrale temaer fra innleggene, inn i arbeidet med Utviklingsredegjørelsen.</i></p>
15/2024	<p>Maler- og overflateteknikkfaget – forslag om fordypningsområder – hørings svar Udir mottok totalt 40 hørings svar fra fylkeskommuner, bransjeorganisasjoner, laug og opplæringskontorer, bedrifter og privatpersoner.</p> <p>Se følgende dokumenter:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rapport fra hørings systemet med oversikt over hørings instanser og hørings innspill. - notat som utdypet noe mer, bl.a. beskrivelse av forslaget om å etablere fordypningsområder, statistikk knyttet til faget, og oppsummering av hørings svarene. <p>Unni Teien/Udir orienterte.</p> <p>Hørings instansene har besvart spørsmålene i høringen, og hørings rapporten viser hva de ulike hørings instansene har svart. Hørings svarene viser at et flertall er negative til etablering av fordypningsområder. Spørsmål man kan stille seg er:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Er dette en by/ land problematikk? - Er det store versus små bedrifter? - Er det ulik forståelse av «bredden i faget»? Breddekompetanse for bedrift og kunder? - Fordypning versus «2 linjer» Er det ulik forståelse av fordypning? - Mobilitetsproblematikk? - HMS og belastningsskader ved ensidig arbeid? - Rekrutteringsproblematikk? Vil fordypningsområdene bidra til mer relevant kompetanse? <p>Udir vil foreta en vektning av innspillene i høringen i sin utredning av saken. Se Udirs presentasjonen her.</p> <p>Utdrag fra rådets diskusjon:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Det er problematisk at Udir presenterer svarene til høringen som overveldende negative. En slik framstilling hensyntar ikke at det er mange medlemsbedrifter som står bak ett hørings svar, eksempelvis når NHO Byggenæringen og MLF har svart på høringen på vegne av alle sine medlemmer. - Det er vanskelig å finne høringen på Udirs nettsider. - By- og landproblematikk finnes ikke. - Opplæringen gir en grunnkompetanse i bunn.

	<ul style="list-style-type: none"> - Det er saklige argumenter i høringen, og det er stort sprik. Det er en tyngde fra de som er skeptiske. De som er imot mener det vil bli svekket mobilitet, og for liten bredde i faget, noe man bør se nærmere på. - De som ønsker det skal kunne søke om fordypinger i et fag, og rådet er positive til «fag» som ønsker det. Inntil 50 prosent av læretiden skal være til fordypning. Man gjennomfører læretiden i valgte fordypning, og man får ett svennebrev. Eks. fjell- og bergverksfaget som har mange felles kompetansemål, og noen kompetansemål for hvert fordypningsområde, noe som ikke reduserer mobiliteten. - Faget har vært splittet og slått sammen flere ganger. Det er få rene gulvbedrifter, og lærlingene som har sin læretid i lærebedrifter som i hovedsak har gulvlegging i sin portefølje, gir ekstra kurs i maling og omvendt i løpet av læretiden. <p>Rådsleder mener det er utfordrende for rådet å ta beslutning i rådsmøtet, og at saken tas tilbake til rådets fageiere for ytterligere diskusjon. Rådet støttet dette.</p> <p>Vedtak: Fageierne i rådet diskuterer saken frem til neste rådsmøte som er 18. april.</p>
16/2024	<p>Vurdering av kvalitet i fag- og svenneprøver – faglige råds innspill til Fafo - rapport 2023:27 - oppdrag fra Udir</p> <p>Fag- og svenneprøven er en etablert prøveform med svært lange tradisjoner. Hvert år går 30 000 personer opp til fag- og svenneprøven i Norge. Det er prøvenemndene som vurderer om en lærling, elev eller praksiskandidat skal få et fag- eller svennebrev. I prøvenemndene sitter medlemmer med fagkompetanse og lang arbeidserfaring.</p> <p>Fafo har på oppdrag fra Udir sett nærmere på prøvenemndenes arbeid med gjennomføring og vurdering av fag- og svenneprøven. Her har de blant annet kartlagt prøvenemndenes bakgrunn, relasjonen mellom fylkeskommunene og prøvenemndene, hvordan oppgavene gjennomføres og vurderingspraksis.</p> <p>SRY og de faglige rådene fikk presentert rapporten og forskningsresultatene av prosjektledere Tove Mogstad Aspøy og Asgeir Skålholt (NIFU) 22. november 2023.</p> <p>Bestilling til de faglige rådene</p> <p>I Udirs arbeid med oppfølging av funnene i rapporten ønsker vi innspill på følgende:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Hva mener rådet er de viktigste funnene i Fafo-rapporten og hvorfor? 2. Har rådet innspill til oppfølgingspunkter som kan bidra ytterligere til å øke kvaliteten på fag- og svenneprøven? Udir har blant annet utviklet kompetansepakker for å støtte prøvenemndene (og fylkeskommunene) med å ta i bruk nye læreplaner, inkludert konkret støtte til å utvikle og vurdere prøver. I tillegg har vi gjennomført to webinarer knyttet til publisering av kompetansepakkene med stor oppslutning. <p>Her er rapporten fra Fafo og her er Fafo sin presentasjonen fra webinar.</p> <p>Frist for tilbakemelding: 26. mars til ingrid.ronning.strand@udir.no</p> <p>Rådsleder orienterte, og her er utdrag fra rådets diskusjon:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Det er store forskjeller i gjennomføring av fag-/svenneprøven, både tiden for gjennomføring, andelen Ikke bestått, Bestått og Bestått meget godt. Det vil være en fordel med felles retningslinjer for alle fylkeskommuner.

	<ul style="list-style-type: none"> - Gjennomføring av prøve i lærebedrift i en reell jobbsituasjon versus gjennomføring på prøvestasjon med en mer skriftlig tilnærming til oppgaven. Hva skal fag-/svenneprøven inneholde, og hvordan skal den vurderes? - Fylkeskommunene har ulik tilnærming til bl.a. oppnevning og opplæring av prøvenemnder. Det bør være med enhetlighet for å ivareta kvalitet i både forberedelser og gjennomføring av fag-/svenneprøvene. - Prøvenemndene arbeider ulikt, og det kan være innenfor samme utdanningsprogram og innenfor samme lærefag, og i ulike deler av landet. Det gjelder bl.a. både oppgaver, vanskelighetsgrad og dokumentasjon av prøven. - Fylkeskommunens oppnevning av medlemmer til prøvenemnd – sikre at organisasjonene får god informasjon om hva arbeidet innebærer og hva som krevet. Det vil kunne bidra til at organisasjonene kan få forslag til gode kandidater med bakgrunn i fagopplæring (eks. instruktør). <p>Vedtak: <i>Arbeidsutvalget formulerer svar ut fra diskusjonen i rådsmøtet, og sender svaret til Udir innen fristen.</i></p>
17/2024	<p>Temaer til fellesmøte med FR og SRY 7. mai – innspill fra de faglige rådene</p> <p>I tråd med retningslinjene for samarbeidet mellom SRY, faglige råd og Udir inviterer SRY minst en gang i året AU i faglige råd til et fellesmøte for å drøfte overordnede problemstillinger og saker som har betydning for flere faglige råd. På forhånd skal de faglige rådene melde inn saker som har betydning for flere råd.</p> <p>I år har SRY vedtatt å arrangere to fellesmøter med AU i de faglige rådene: våren og høsten. Dato for fellesmøtet denne våren er 7. mai.</p> <p>Vi ber om innspill fra de faglige rådene til temaer som kan tas opp i fellesmøtet. Vi tar med innspillene til SRY-AU.</p> <p>Frist for tilbakemelding 22. mars til celine.berglie@udir.no</p> <p>Rådsleder orienterte, og her er rådets innspill til temaer:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Retningslinjer for fag- og svenneprøver for mer enhetlig gjennomføring og vurdering - Fagbrev på jobb bør tilbys i alle fylker - Kunstig intelligens (KI) - en utfordring for skriftlig eksamen - Fylkeskommunens dimensjonering ut fra arbeidslivets behov for kompetanse - Enhetlig system for realkompetansevurdering - Eksamen for alle utdanningsløp (også for de som gjennomfører 2+2) - Modulstrukturert opplæring – avklaring av begreper <p>Vedtak: <i>Arbeidsutvalget formulerer rådets svar ut fra innspillene i rådet, og sender Udir innen fristen.</i></p>
18/2024	<p>Godkjenningsordningen for utenlandsk utdanning – vesentlige elementer – bestilling fra HK-dir – ref. sak 42/2023 og 50/2023</p> <p>Det vises til rådets behandling i rådsmøter 25. september, 31. oktober og 6. desember, der det ble gjort følgende vedtak:</p> <p><u>25. september</u> <i>Fellesforbundet og BNL gå gjennom forslag til vesentlige elementer i snekkerfaget, og sender rådet for godkjenning.</i></p> <p><u>31. oktober</u> <i>Fageierne (Fellesforbundet og BNL) skal ha møte med sakkyndiggruppen i snekkerfaget. Dersom det ikke blir endringer etter det møtet, definerer fageierne vesentlige elementer for de øvrige fagene; tømmerfaget, murer- og flisleggerfaget, tak – og membrantekkerfaget, ventilasjon – og</i></p>

blikkenslagerfaget, betongfaget, og rørleggerfaget, på samme måte som for snekkerfaget. Dersom det blir endringer, kommer fageierne tilbake til rådet og redegjør for disse i neste rådsmøte.

6. desember

Arbeidsutvalget formulerer innspill, som sendes på høring til rådets medlemmer.

Arbeidsutvalgets forslag ble sendt på høring til medlemmene i faglig råd, og rådets svar på oppdraget ble deretter oversendt HK-dir.

Etter tilbakemelding fra sakyndiggruppene i fagene innenfor bygg- og anleggsteknikk (tømmer-, snekker-, murer- og flislegger-, tak- og membrantekker-, ventilasjon- og blikkenslager-, betong- og rørleggerfaget), er det behov for å gjøre endringer i rådets tidligere vedtak.

Rådsleder orienterte.

Vedtak:

Rådet sluttet seg til forslaget om å gjøre endringer i rådets tidligere vedtak. Fageierne i rådet vurderer saken på nytt, og saken behandles på nytt i rådsmøte 18. april.

19/2024

Orienteringssaker

Praktisk informasjon

Møteplan våren 2024

Dato	Tidspunkt	Møteform
Torsdag 18. april	- Kl. 1000-1600	- Fysisk møte i Udir
Onsdag 5. juni	- Kl. 1000-1600	- Fysisk møte i Udir

- [SharePoint for FRBA](#)
- [Hjemmeside for SRY og faglige råd](#)
- [Digital portal](#) ved forslag til endringer i læreplaner og tilbudsstruktur.
- [Reiser og reiseregninger](#) for rådsmedlemmer
- [Finn Lærebedrift og Støtteressurs i YF](#) Inkludert jobbkart som viser hvor jobbene finnes.
- [Nyhetsvarsel fra udir.no \(sharepoint.com\)](#)

Faglige saker

A) Læreplanvurdering knyttet til overgangsordning mellom læreplaner i modulforsøket (LK06) og nye modulstrukturerte læreplaner (LK20) i vg3

Utdanningsdirektoratet har i samarbeid med læreplangruppene foretatt en sammenligning mellom forsøkslæreplanene i modulforsøket og de nye læreplanene i LK20 for å se om det er kompetanse i LK20 læreplanene som ikke er dekket i forsøkslæreplanene.

Bakgrunnen for dette er at opplæring etter forsøkslæreplanen ikke vil bli gitt etter 31.7.2024. Kandidater som ikke har fullført alle modulene i forsøkslæreplanen må få opplæring i kompetansemålene fra læreplanen i LK20 og gå opp til fag-/svenneprøve etter LK20

Vi har i den forbindelse gått gjennom begge læreplanene (forsøkslæreplanene og LK20 læreplanene) og identifisert eventuelle kompetansehull fra forsøkslæreplanen – Se vedlegg.

Les forslag til overgangsordning i forskrift til opplæringsloven under.

2.4.3. Overgangsordning i opplæringen for voksne i forslag til forskrift til opplæringsloven forslår følgende, se [her](#)

For voksne som i dag får opplæring etter LK20, må det fastsettes hvor lenge læreplanene i LK06 kan brukes og fra hvilket tidspunkt de nye, moduliserte læreplanene må tas i bruk. For deltakere som i dag deltar i forsøk med modulstrukturert fag- og yrkesopplæring (MFY), må det fastsettes hvor lenge forsøkslæreplanene skal kunne brukes og fra hvilket tidspunkt de nye, moduliserte læreplanene skal tas i bruk.

Vi foreslår følgende overgangsordning for deltakere som i dag får opplæring etter LK20:

Deltakere i grunnskole og videregående opplæring for voksne som per 31. juli 2024 følger ordinær læreplan etter LK20 og som skal fullføre etter vår 2025, skal fra høst 2024 få opplæring etter modulstrukturert læreplan der det finnes. Deltakere som får opplæring etter ny modulstrukturert læreplan, skal følge eksamensordningen beskrevet i denne.

Vi foreslår følgende overgangsordning for deltakere i forsøksordningen:

Deltakere i MFY som har fått godkjent alle moduler, men ikke avlagt fag- og svenneprøve eller kunnskapstest i byggfag ved forsøkets slutt 31. juli 2024, skal meldes opp til fagprøve etter LK06 og ordning for sluttvurdering i forsøket. Dette forutsetter at sluttvurderingsordningen i forsøket forlenges til 31. desember 2025. Forlengelsen skal ikke omfatte muligheten til å få opplæring etter forsøkslæreplanen etter 31. juli 2024.

Det vil etter høringen vurderes om overgangsordningen skal fastsettes i forskriften eller læreplanene.

Udir har i samarbeid med læreplangruppa gjort en vurdering og sammenligning av læreplanene i LK06 og LK20 i følgende fag:

- [Betongfaget](#)
- [Renholdsoperatørfaget](#)
- [Rørleggerfaget](#)
- [Snekkerfaget](#)

B) [Rapport fra Cedefop-seminar 1. november 2022](#)

Fremtidens yrkesfag i Norge - rapport fra seminar i regi av SRY og Cedefop. Rapporten oppsummerer et seminar om fremtiden for yrkesfag i Norge. Seminaret ble arrangert i samarbeid mellom SRY og Cedefop i november 2022.

Rapporten er utarbeidet av Cedefop, i samarbeid med forskere fra Fafo, som også deltok på seminaret. Temaet for seminaret var de norske yrkesfagernes fremtid. Hensikten var å reflektere over hvilken retning yrkesfagene kan ta i de nærmeste (ti-)årene og de praktiske og politiske konsekvensene som følger av ulike retninger.

Innleggene og diskusjonene på seminaret tok utgangspunkt i Cedefops fremtidsbilder (scenarier) for yrkesopplæringen. Rapporten gir viktige perspektiver på mulige veivalg framover, og SRY ønsker å gjøre den best mulig kjent for aktørene i norsk fag- og yrkesopplæring.

SRY ønsker også gjerne tilbakemelding fra dere som mottar rapporten på temaene den tar opp, og på spørsmål som ble løftet i seminaret (se agenda for seminaret i rapport vedlagt): Hvilke valg må tas for å styrke og videreutvikle yrkesfagene frem mot og etter 2035? Trenger vi en nasjonal strategi for å fremme praksisbasert og arbeidslivsnær kompetanseutvikling i Norge? Kommentarer til rapporten sendes sekretariatet for SRY ved post@udir.no fortløpende.

C) Milepæler for faglige råd - ferdigstilling av modulstrukturerte læreplaner (VOV)

- 31. januar: Frist for høring av sluttvurdering for modulstrukturerte læreplaner for videregående opplæring for voksne.
- 15. februar: Frist for høring av vg3 målar- og overflateteknikkfaget (modulstrukturert og forslag om fordypningsområder).
- 18. februar: Frist for høring om forskrift til ny opplæringslov
- Høringen omtaler rammer for modulstrukturert opplæring for voksne. Blant annet høres forslag om vurdering av enkeltmoduler i tilknytning til forskriften.
- 28. februar: Frist for å sende eventuelle tilbakemeldinger på læreplanutkast til Udir.
- 22. april: Frist for å sende eventuelle tilbakemeldinger på læreplanutkast for maler- og overflateteknikkfaget (modulstrukturert læreplan og fordypningslæreplan), til Udir.
- Mai-juni: ferdigstilling av læreplanutkast og fastsetting.
- Juli (innen): publisering av læreplaner.
- August: læreplanene tas i bruk.

Statistikk for utdanningsprogrammet bygg- og anleggsteknikk

- Her finner dere statistikk for utdanningsprogrammet med utgangspunkt i Udirs statistikkbank.
- [Utdanningsdirektoratets statistikkbank](#)
- [Analysebrett for endringer i yrkesfagene](#) (utdrag fra statistikkbanken; søkere, overganger, fag-/svennebrev og sysselsetting)
- [Analysebrett for videregående skole](#) (resultater elevundersøkelsen, fravær, karakterer i utvalgte fag, skolebidrag (skolens evne til å heve elevene))

Her er et utvalg av statistikk/lenker til statistikk på Udir.no:

- [andel søkere som har fått lærekontrakt](#). Denne statistikken viser hvor stor andel av søkerne som fikk lærekontrakt og startet i lære. Vi publiserer tall over andel søkere som hadde startet i lære innen utgangen av august, oktober og desember.
- [antall nye og antall løpende lærekontrakter](#) Her kan du søke antall nye lærekontrakter.
- antall oppnådde [fag- og svennebrev](#)
- tall for [gjennomføring av læretiden](#)
- [søkere til videregående opplæring](#) per 1. mars hvert år.
- [Elever og fagvalg i videregående opplæring 2023-24](#) (Elevtall)
- [Antall permiterte og oppsakte lærlinger](#)
- [Høyere fravær etter pandemien](#) (Udir.no - publisert nov. 2023)
- [Utdanningsspeilet 2022](#) Udirs årlige oppsummering av statistikk og forskning om barnehage og grunnopplæring i Norge. Spesialtema; digitaliseringen av skolen og konsekvenser av koronaepidemien (Udir utarbeider ikke Utdanningsspeilet for 2023).
- [Liten nedgang i tallet på lærlinger](#) (tall pr 15.03.24)
- [Fagvalg i videregående opplæring 2023-24](#)

Vedtak:

- *Rådet tok sakene til orientering.*

20/2024

Eventuelt

a) Endring i rådets sammensetning fra NHO Byggenæringen v/Bente Tronrud Margrethe Gjessing går inn som medlem, og Kjetil Tvedt blir varamedlem.

b) Forslag om gjerdemontør som nytt fag i tilbudsstrukturen v/Thomas Norland

	<p>MEF, Norsk Arbeidsmandsforbund, EBA/NHO Byggenæringen og Udir har hatt møte med forslagsstiller (bransjen). «Gjerdemontør» er for smalt til at det kan bli eget lærefag. Forslagsstiller vurderer om det kan inngå i vg3 Vei- og anleggsfaget som eventuell fordypning.</p>
--	--